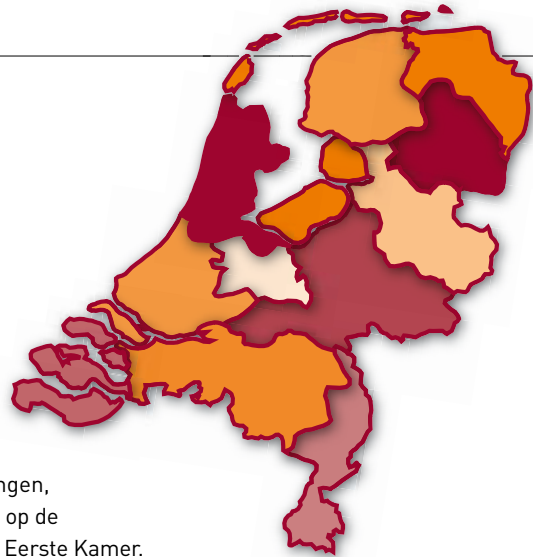

Verkiezingen

CDA

PARTIJ VAN DE ARBEID

GROENLINKS

SP

D66
democraten

ChristenUnie

OSF
Ouderen Staten Front

SGP
Staatkundig Gereformeerde Partij

LIJST PIM FORTUYN

Tijdens de provinciale statenverkiezingen kunnen alle Nederlanders van 18 jaar en ouder stemmen.

Het stemmen tijdens de provinciale statenverkiezingen telt eigenlijk dubbel: een stem voor de politici in je provincie en voor de leden van de Eerste Kamer.

Misschien heb je al een keer mogen stemmen tijdens de Tweede Kamerverkiezingen en heb je gekozen voor één van de 150 Tweede Kamerleden.

Let op! De provinciale staten en Eerste Kamerverkiezingen gaan iets anders in z'n werk.

Getrapte verkiezingen

De 75 leden van de Eerste Kamer worden niet direct door de kiezers gekozen, maar door de leden van de twaalf provinciale staten. Dit noem je getrapte of indirecte verkiezingen.

Stem telt dubbel

Het lijkt misschien minder democratisch, maar eigenlijk telt je stem tijdens de provinciale statenverkiezingen dubbel. Je kiest niet alleen politici die in jouw provincie zorgen

dat plannen worden uitgevoerd en problemen worden opgelost. Maar indirect ook de volksvertegenwoordigers die plaats zullen nemen in de Eerste Kamer.

Net als bij de Tweede Kamerverkiezingen wijzen de politieke partijen, voor de provinciale statenverkiezingen, ook kandidaten aan die op de kieslijst komen voor de Eerste Kamer.

Voor de verkiezingen roepen de partijen leden op zich kandidaat te stellen voor de Eerste Kamerverkiezingen.

Iedereen van 18 jaar en ouder kan lid worden van de Eerste Kamer.

Tijdens de verkiezing van de leden van de Eerste Kamer brengen de statenleden hun stem uit op één van de kandidaten voor de Eerste Kamer. Hierna wordt bekend welke kandidaten lid worden van de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Band met de provincies

De leden van de Eerste Kamer worden dus door de leden van de provinciale staten gekozen. Om de bijzondere band tussen de Eerste Kamer en de volksvertegenwoordigers in de provincies te onderstrepen, is de afgelopen jaren de gewoonte gegroeid dat alle provinciale staten in een zittingstermijn van de Kamer (dus eenmaal per vier jaar), mét de bestuurders van de provincie (Gedeputeerde Staten) een bezoek aan de Eerste Kamer brengen. Eerste Kamerleden geven een toelichting op hun werk en de gekozenen uit de provincies gaan in op beleidsonderwerpen die in een specifieke provincie bijzonder de aandacht vragen, zoals de jeugdzorg, verkeersproblematiek of vraagstukken van milieubeheer.

Opdracht: Zoek via internet op hoeveel Statenleden elke provincie heeft.

Niet elke provincie heeft een zelfde aantal statenleden. Dit heeft te maken met het inwonertal van de provincie. Hierdoor heeft ook niet elk statenlid een even zware stem. Tijdens de Eerste Kamerverkiezingen heeft elke provincie een bepaalde stemwaarde. Deze stemwaarde komt tot stand door het inwonertal van de provincie te delen door het honderdvoud van het aantal statenleden van de provincie.

Probeer aan de hand van bovenstaande berekening uit te zoeken wat de stemwaarde is van jouw provincie.

www.eerstekamer.nl (zoekfunctie: verkiezingen)

Weetje: Pas in 1848 werden de Eerste Kamerleden gekozen. Daarvoor benoemde de Koning de leden voor het leven.

Direct na Tweede Kamerverkiezingen is 's avonds meestal wel bekend wat de uitslag is, vooral omdat bijna iedereen via de computer stemt. Een belangrijk verschil met de Tweede Kamerverkiezingen is, dat de leden van de Eerste Kamer uiterlijk drie maanden na de Provinciale Statenverkiezingen worden gekozen.

Kamerleden

Interview Voorzitter Mr. Y.E.M.A. Timmerman-Buck (CDA)

De meeste leerlingen kennen waarschijnlijk alleen de Tweede Kamer. Kunt u in een paar zinnen zeggen wat de toegevoegde waarde is van de Eerste Kamer?

“De belangrijkste taak van de Eerste Kamer is het geven van een eendoordeel over wetsvoorstellen. De toegevoegde waarde van de Eerste Kamer is, zoals in veel landen, dat haar leden in alle rust nog eens een keer naar alle wetten kijken, zonder de hete adem van journalisten in de nek en alle tv-camera’s. Eerste Kamerleden zijn ook niet vijf dagen in de week met politiek bezig zijn. Ik vind het een voordeel dat de leden van de Eerste Kamer parttime politici zijn en dat ze daarnaast een baan hebben en daardoor in de praktijk van alledag ervaren wat de wer-

king is van wetten. Verder kunnen Kamerleden, ter voorbereiding op behandeling hier in de Eerste Kamer, vanuit hun nevenfuncties ook een groot netwerk van diverse deskundigen raadplegen. Eerste Kamerleden hebben goed in de gaten hoe wetten werken in de praktijk.”

Vindt u het jammer dat scholieren eigenlijk niet zoveel over de Eerste Kamer weten?

“Ik denk dat het een illusie is dat de jeugd elke week kijkt wat de Eerste Kamer heeft gedaan, dat hoeft ook niet. Ik vind het wel van belang dat er een besef is van de toegevoegde waarde van de Eerste Kamer.”

Zou u het een goed idee vinden dat ook jongeren vertegenwoordigd zijn in de Eerste Kamer?

“Ik zou er niet op tegen zijn. Maar niet omdat het dan de doelgroep jongeren is, maar meer vanuit de inhoud geredeneerd. Het zijn ervaringsdeskundigen op een aantal punten. De leefwereld van jongeren kan een eye-opener zijn voor het deel van de fracties die daar al verder vandaan staat. In die zin denk ik dat dit een toegevoegde waarde kan hebben. Je moet natuurlijk wel ook in staat zijn om een goede discussie met de regering te voeren. Nog niet zo lang geleden was een student van 19 jaar lid van de Eerste Kamer.”

Van Middelkoop (ChristenUnie)

“De Eerste Kamer is, in de day-to-day politics, voor mij een factor van stabiliteit. De Tweede Kamer is meer een gesloten wereld; alle 150 leden spreken dezelfde taal en lijken op elkaar. Dat hoeft in de Eerste Kamer helemaal niet; hier geldt meer wijsheid en zelfstandigheid. Veel Eerste Kamerleden vinden het fijn om hun expertise en ervaring te delen met de regering.

Als er dan niks mee wordt gedaan, dan is dat niet zo erg. In mijn periode als Tweede Kamerlid (1989-2002) vond ik het leuk om te knokken, om zo mijn zin te krijgen en te kunnen scoren. In de Eerste Kamer is dat helemaal niet, het hoeft ook niet.”

Opdracht: Toegevoegde waarde

Wat is volgens jou de toegevoegde waarde van de Eerste Kamer? En ben je het eens met de Voorzitter dat meer jongeren in de Eerste Kamer, vanuit hun leefwereld, een toegevoegde waarde zou kunnen hebben op de besluitvorming?

Ten Hoeve (OSF-fractie)

“De toegevoegde waarde van de Eerste Kamer is voor mij dat, via de OSF-fractie, het geluid uit de regio en de provincies kan doordringen in de Eerste Kamer. Wij kijken met een regio gerichte insteek naar de wetsvoorstellen.”

“Ik zou het een verbetering vinden wanneer in de Eerste Kamer uit elke provincie één statenlid vertegenwoordigd zou zijn. Op deze manier wordt recht gedaan aan de oorspronkelijke gedachte van de Eerste Kamer: van oudsher de vertegenwoordiger van de provincies.”

Tineke Slagter-Roukema (SP)

“Eerste Kamerleden toetsen, vanuit ervaring in de praktijk, of een wetsvoorstel werkt en kijken wat gewone burgers er van vinden. Wij vragen ons af: zit ie goed in elkaar? Anders stemmen we er niet mee in en zeggen we tegen de minister: maak een betere wet!

Naast mijn Kamerlidmaatschap ben ik ook huisarts. In mijn praktijk luister ik naar wat patiënten bijvoorbeeld vinden van de zorgverzekeringswet. Tijdens de behandeling van wetsvoorstellen in de Eerste Kamer neem ik deze opmerkingen mee in mijn besluitvorming.”

Wetgevende taak

De belangrijkste taak van de Eerste Kamer is het beoordelen van de wetsvoorstellen die in de Tweede Kamer met een meerderheid zijn aangenomen. Dat lijkt misschien dubbel werk, maar de leden van de Eerste Kamer controleren een wetsvoorstel op kwaliteit. Is de wet wel goed gemaakt en klopt het met alle wetten die er zijn? De Eerste Kamer mag een wetsvoorstel niet meer veranderen. Dat mag alleen de Tweede Kamer. Dit noem je amenderen.

Kwaliteit van wetten

Alle wetsvoorstellen moeten, voordat ze wet kunnen worden, door de Eerste Kamer worden goedgekeurd. Eerste Kamerleden beoordelen (toetsen) de wetsvoorstellen aan drie belangrijke kwaliteitseisen: rechtmatigheid, uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid.

Het komt wel eens voor dat de gevolgen van een wetsvoorstel voor burgers onduidelijk zijn. Verder kan een wetsvoorstel, door bijvoorbeeld veel veranderingen (amendementen) in de Tweede Kamer, onduidelijk zijn en is nader onderzoek nodig om te bepalen wat de wetgever nu precies wil met een wet. Dankzij de toetsing en de nadere uitleg in de Eerste Kamer kan de betekenis van een wetsvoorstel, voor iedereen, duidelijker worden. Soms stemt de Eerste Kamer pas in met een wetsvoorstel als de minister belangrijke toezeggingen heeft gedaan over de uitvoering. De Kamer houdt alle toezeggingen bij en controleert of de minister die ook nakomt.

Rosenthal (VVD)

“Eerste Kamerleden halen hun deskundigheid uit de praktijk. Als Eerste Kamerleden werken we een beperkt deel van de week in de Haagse kaasstolp en staan we met onze voeten meer in de echte wereld. Door veel politici uit de Tweede Kamer wordt dit als een groot nadeel gezien, maar dat is juist een groot voordeel. Eerste Kamerleden die zelf vier dagen per week in het onderwijs werken zien beter de gevolgen als een wet inderdaad zou worden aangenomen. Ministers en staatssecretarissen weten heel goed dat ze moet opletten en de Eerste Kamerleden geen knollen voor citroenen kunnen verkopen. Sommige bewindspersonen weten dat, in een bepaald opzicht, de Eerste Kamer het ze soms behoorlijk lastig kan maken.

Regering controleren

Ook afgezien van de behandeling van wetgeving, controleert de Eerste Kamer de hoofdlijnen van beleid en de onderlinge samenhang van de verschillende regeringsplannen. De senaat heeft ook het zogenoemde budgetrecht waarmee zij de mogelijkheid heeft om begrotingen goed- of af te keuren.

Veel van de wetsvoorstellen die door de Eerste en Tweede Kamer worden besproken (getoetst) gaan over ingewikkelde onderwerpen. Maar heel veel wetten hebben ook te maken met jongeren en onderwijs.

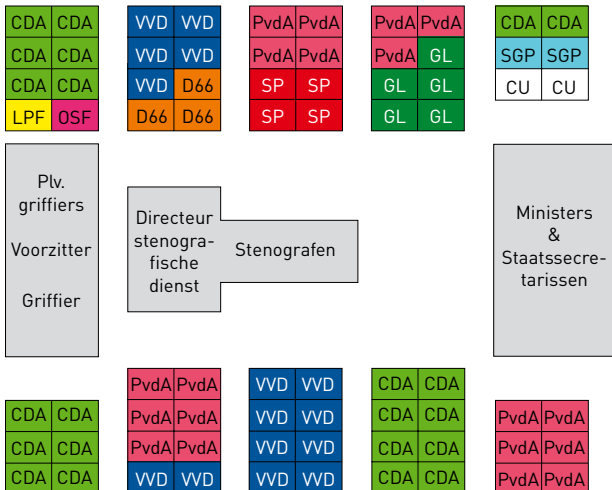
Aan de hand van een voorbeeld laten we jullie zien wat de rol is van de Eerste Kamer en waarom de wetgevende taak van Eerste Kamer zo belangrijk is.

Nieuwe regels betreffende maatschappelijke ondersteuning (Wet maatschappelijke ondersteuning). Wetsvoorstel: 30.131

Op 1 januari 2007 treedt de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) in werking. Deze wet regelt dat de gemeenten de thuiszorg, de lokale gezondheidszorg, het jeugdwerk en de sport moeten ondersteunen. De Eerste Kamer heeft bij de behandeling van deze wet met de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport afgesproken dat er een ruimere periode moest komen om de wet in te voeren. Dat was nodig omdat gemeenten met alle sportverenigingen, thuiszorgorganisaties, vrijwilligers en bijvoorbeeld gehandicaptenorganisaties afspraken moeten maken over hoe ze de zorg, de sport en het jeugdwerk gaan organiseren.

Heel veel aandacht gaat op dit moment uit naar het aanpakken van problemen in de ouderenzorg, maar de Wmo gaat ook over sport, jeugdactiviteiten en vrijwilligerswerk.

Indeling vergaderzaal Eerste Kamer

Europa procedure

De Eerste Kamer toetst niet alleen de wetsvoorstellen aan de Nederlandse wetten, maar doet dit ook aan de Europese wetten en regels. De Nederlandse regering hoeft niet alle wetten voor te leggen aan de politiek in Brussel. Wetten over bijvoorbeeld onderwijs mag Nederland zelf bepalen. Wetten over het milieu en terrorismebestrijding moeten wel voldoen aan Europese wetten en regels. Dit noem je grensoverschrijdende wetgeving.

De Eerste Kamer wil in een vroegtijdig stadium betrokken zijn de onderhandelingen over nieuwe Europese wetten en regels. Veel van de voorstellen die in Brussel worden ingediend, worden kort daarna besproken door de commissie Europese Samenwerkingsorganisaties. Die commissie bepaalt of ook een andere vakcommissie met het voorstel aan de slag moet. Die commissie kan dan met de regering schriftelijk (of soms zelfs mondeling) overleggen over de onderhandelingstactiek, van de Nederlandse regering wanneer die met andere landen afspraken maakt over Europese wetten, om zo de Nederlandse belangen zo goed mogelijk te verdedigen.

Kim Putters (PvdA)

"Wij maken geen wetten, we toetsen. Ik merk als raadslid (in Hardinxveld-Giessendam) dagelijks welke wetten uit Den Haag wel en niet uitvoerbaar zijn. Het is daarom goed dat ik met mijn lokale blik, in de Eerste Kamer, naar wetten kijk. Het gaat niet om de wet, maar hoe mensen er mee om moeten gaan."

Opdracht:

Een van de (maatschappelijke) organisaties die de nieuwe WMO-wetgeving, voor en door jongeren, in de praktijk uitvoert is Scouting Nederland. Om de vraag wat kan Scouting betekenen te beantwoorden is er een brochure gemaakt waarin alle plannen staan. In de docentenhandleiding staat een weblink naar deze brochure.

Discussieer met je klasgenoten en docent over de voor- en nadelen van de plannen.

Wil je meer weten over hoe de Eerste Kamer wetsvoorstellen toetst aan Europa?

Ga dan naar www.europapoort.nl

Opdracht:

Na de verschillende terroristische aanslagen werd door de Europese Commissie het wetsvoorstel 'opslag van verkeersgegevens' ingediend, die gaat over het opslaan en bewaren van Internetgegevens. Het doel van dit wetsvoorstel is het voorkomen, onderzoeken, opsporen en vervolgen van strafbare feiten rondom terrorisme. Veel politici, in Den Haag en in het Europees Parlement, zijn fel tegen dit wetsvoorstel en praten over een Big Brother-systeem.

Ga naar Europapoort en type in de zoekfunctie 'bewaarplicht' in, om het wetsvoorstel te lezen. Vergelijk hierna de twee dossiers 4.0.6. en 4.0.16 (Kaderbesluiten)

Probeer, na het lezen van de inbreng en schriftelijke vragen, aan te geven op welke manier de Eerste Kamer dit Europese wetsvoorstel heeft getoetst.

Geschiedenis Eerste Kamer

Na de val van Napoleon besloot het Congres van Wenen in 1815 de voormalige Oostenrijkse Nederlanden (het huidige België) samen te voegen met het Koninkrijk der Nederlanden om daarmee een sterke staat te vestigen aan de Franse noordgrens.

In België vreesden de hogere standen hierdoor aan invloed te verliezen; ze deden daarom het verzoek tot het instellen van een Hogerhuis voor de adel naar Brits model.

Het uiteindelijke resultaat werd de Eerste Kamer waarvan de leden (het aantal lag wisselend tussen de 40 en 60 leden) voor het leven door de Koning werden benoemd.

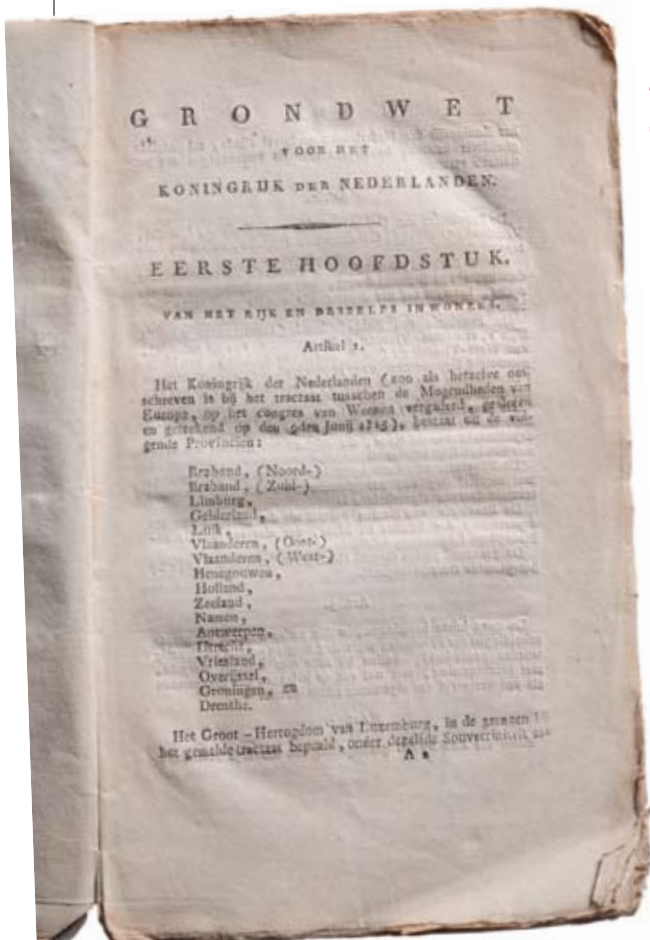
De leden dienden minstens 40 jaar oud te zijn en verder moesten zij op grond van hun geboorte, hun welstand of hun verdiensten voor de staat tot de aanzienlijke burgers van het land behoren.

De Koning benoemde vooral zijn 'vrienden' tot leden van de Eerste Kamer. Hierdoor kreeg de Eerste Kamer al snel de bijnaam **Ménagerie du Roi, dierentuin van de Koning**

Koning Willem II

Titelblad van
de Grondwet

Na de definitieve afscheiding van België in 1839 bleef de Eerste Kamer bestaan, vooral met de taak een **tegenwicht** te kunnen vormen tegen de Tweede Kamer.

Het jaar 1848, waarin talloze revoluties in Europa plaatsvonden, veroorzaakte ook in Nederland een politieke stroomversnelling. De Grondwet werd door de liberale politicus Thorbecke en zijn grondwetscommissie radicaal gewijzigd.

Niet langer werden de leden van de Eerste Kamer door de Koning benoemd, maar gekozen door leden van Provinciale Staten. Dit noem je **getrapte verkiezingen**.

Hierdoor kwam een eind aan de invloed van de Koning op de Eerste Kamer.

De Eerste Kamer ontstond in 1815

Bij een nieuwe grondwetsherziening in 1917 worden de eisen van verkiesbaarheid voor de Eerste Kamer gelijkgesteld aan die voor het lidmaatschap van de Tweede Kamer. Dit betekende dat vanaf dat moment ook vrouwen lid mogen worden van de Eerste Kamer.

De vraag naar de betekenis van de Eerste Kamer wordt weer actueel bij de grondwetswijziging van 1922. Een meerderheid van de Staten-Generaal (Eerste en Tweede Kamer) wenste toch aan het tweekamerstelsel vast te houden. De gedachte was om de bevoegdheid en de macht niet uitsluitend bij één Kamer te laten berusten.

Opdracht:

In de geschiedenis is het aantal, plus de zittingsduur van de leden van de Eerste Kamer nog al eens veranderd.

Probeer via Internet of in geschiedenisboeken op te zoeken hoeveel Kamerleden er, na de verschillende grondwetswijzigingen, waren. Vul het onderstaande schema verder in met de informatie die je hebt gevonden.

1815: 40 tot 60	1955: 50
1848:	1 januari 1957:
1888:	1983:
1917:	2007: 75
1922:	

Eerste vrouwelijke Eerste Kamerlid

In 1920, drie jaar nadat in de Grondwet was opgenomen dat vrouwen ook kiesrecht hadden, werd mevrouw W.C.B. (Carry) Pothuis-Smit, voormalig onderwijzeres, als eerste vrouw gekozen tot lid Eerste

Kamer der Staten-Generaal.

Gedurende lange tijd was Carry Pothuis-Smit de enige vrouw in het mannengezelschap van de Eerste Kamer. De Eerste Kamer had als bijnaam 'de Herensociëteit'

W.C.B. (Carry) Pothuis-Smit (1872-1951)

Mevrouw Pothuis-Smit was tussen 23 maart 1920 tot 8 juni 1937 lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

De Eerste Kamer: een instituut van déze tijd

De Eerste Kamer beoordeelt aan het eind van de wetgevingsprocedure of een wet goed is of niet. Via het debat (waarvan een woordelijk verslag wordt gemaakt) kan de Kamer de bedoeling en betekenis van een wet verduidelijken. Over de uitvoering kan zij de regering toezeggingen ontlokken. Als een motie door de Kamer is aangenomen, weet de regering zeker dat zij bij niet tijdige of volledige uitvoering daarvan een probleem heeft. Ons parlement kent twee Kamers. De dagelijkse politiek speelt zich vooral af in de Tweede Kamer, maar voor de kwaliteit van de wetgeving is de deskundigheid en het meer afstandelijk oordeel van de volksvertegenwoordigers uit de Eerste Kamer van bijzondere betekenis.

De zaal in de 17^e eeuw